

Propunere legislativă privind educația tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă

CAPITOLUL I Dispoziții generale și definiții

Art.1 – Prezenta lege reglementează cadrul juridic de funcționare și organizare a Centrului Național de Instruire Diferențiată precum și organizarea instituțională a programelor de educație diferențiată pentru tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.2 – De dispozițiile prezentei legi beneficiază tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă, cetățeni români cu domiciliul sau reședința pe teritoriul României.

Art.3 – În conformitate cu Carta Drepturilor Omului, Procesul Lisabona, Declarația Universală a Drepturilor Copiilor, Recomandarea 1248/1994 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, tinerii cu nevoi particulare, printre care se numără și tinerii supradotați, vor trebui să beneficieze de condiții de învățământ adecvate care să le permită să-și valorifice integral posibilitățile, atât în propriul lor interes cât și în interesul societății.

Art.4 – În conformitate cu reglementările Legii Învățământului nr.84/1995 și ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 36/1997, prezenta lege urmărește să promoveze și să garanteze dreptul la o educație diferențiată, creând un cadru legislativ și tehnico-logistic pentru formarea de elite profesionale în toate domeniile de activitate, prin intermediul:

a) educației diferențiate ca și ansamblu de programe educaționale formale, non-formale și informale, adecvate dezvoltării segmentului de populație reprezentat de tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă, caracterizat prin nevoi particulare;

b) educării tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, în centre specializate, publice sau private, prin intermediul claselor specializate, a școlilor de week-end, a taberelor de instruire, a școlilor de vară și a programelor de învățământ la distanță sau prin alte forme;

c) curriculum-ului diferențiat ca modalitatea de adaptare a obiectivelor, conținuturilor, a strategiilor didactice de predare, învățare, evaluare, la posibilitățile aptitudinale, la nivelul posibilităților cognitive, afective și motrice, la ritmul și la stilul de învățare al tinerilor supradotați;

d) parteneriatelor public-private între instituțiile publice și organizațiile care au competență în domeniul educației tinerilor supradotați.

Art.5 – În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile folosite au următoarele semnificații:

1. Supradotarea – reprezintă un grad superior mediei convenționale de dezvoltare a aptitudinilor generale sau/și specifice, care necesită experiențe de învățare diferențiate prin volum și profunzime de experiențele obișnuite furnizate de școală;

2. Tinerii capabili de performanță înaltă – sunt cei identificați prin metode specifice ca având realizări și/sau aptitudini potențiale în oricare din următoarele domenii, izolate sau în combinație: capacitatea intelectuală generală, aptitudini academice specifice, gândire productivă sau creativă, abilitate în leadership, talent pentru arte, aptitudini psihomotrice.

3. Nevoi particulare – reprezintă nevoile de informare, socializare, integrare în colectivități, utilizare a potențialului nativ și format, exprimare creativă și recunoaștere a valorilor personale;

4. Curriculum specializat – ansamblul coerent de conținuturi, metode de învățare și metode de evaluare a performanțelor școlare, organizat în vederea îmbogățirii și aprofundării competențelor, exersării abilităților înalte și formării comportamentelor specifice determinării performanțelor în domenii particulare de studiu;

5. Trasee curriculare – reprezintă traseele de instruire individualizată cu dreptul de selectare a materiilor de studiu corespunzătoare orizonturilor de interes propriu, din pachete de curricula oferite pe mai multe direcții de studiu.

6. Programe de mentoring – reprezintă programele de direcționare a eforturilor în relație maestru-discipol;

7. Programe de tutoring – reprezintă programele de îmbunătățire a performanțelor personale prin lecții suplimentare individualizate sub supravegherea și monitorizarea unei persoane cu competență în domeniul selectat;

CAPITOLUL II

Identificarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă

Art.6 – Identificarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă trebuie să reprezinte o parte integrantă a procesului educativ și se va

face conform cu definiția supradotării validată de programele internaționale.

Art.7 – Procesul de identificare a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă trebuie să fie realizat de echipe formate din specialiști în domeniu, psihologi, pedagogi, profesori și trebuie să satisfacă exigente de obiectivitate, fidelitate, validitate și fiabilitate.

Art.8 – Identificarea va utiliza următoarele instrumentele:

- a) profiluri psihocomportamentale;
- b) autoaprecierea;
- c) nominalizări efectuate de profesori și/sau de grupul de prieteni;
- d) studii de caz;
- e) ghiduri de nominalizare;
- f) chestionare;
- g) teste psihologice (de aptitudini școlare, individuale și colective de inteligență, de creativitate, de aptitudini speciale);
- h) analiza activității școlare;
- i) interviuri care acoperă definiția supradotării.

Art.9 – Procedurile de identificare a elevilor cu abilități înalte proveniți din medii socio-economice dezavantajate vor fi adaptate specificului lor.

Art.10 – Orice măsurare, diagnosticare și evaluare a nivelului abilităților are o valoare de predicție limitată în timp.

CAPITOLUL III

Trasee curriculare diferențiate

Art.11 – Traseele curriculare vor fi întocmite în conformitate cu standardele de performanță specifice tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.12 – Traseele curriculare diferențiate vor fi structurate în conformitate cu principiile generale ale Curriculum-ului Național și cu normele de elaborare specifice educației tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, validate la nivel internațional și vor avea principii educaționale specifice.

Art.13 – Conținuturile traseelor curriculare sunt concepute diferit în funcție de domeniul de manifestare a abilității, urmărind dezvoltarea abilităților teoretice și aplicative, formarea gândirii critice și complexe,

estimarea corectă a informației, mărirea creativității și motivarea tinerilor pentru studiul individualizat.

Art.14 – Adaptarea conținuturilor traseelor curriculare la categoria tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, se realizează atât sub aspect cantitativ (volumul informațional) cât și sub aspect calitativ (ritm, stil de învățare, principiul interdisciplinarității).

Art.15 – Conținuturile curriculare trebuie selectate în funcție de interesele tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă și de nevoile societății.

Art.16 – Profesorii din unitățile de învățământ pentru tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă vor beneficia de cursuri de formare metodologica care să le permită să răspundă la nevoile de informare-îndrumare ale tinerilor pe traseele alese din oferta diferențiată pe arii curriculare.

Art.17 – Strategiile didactice și stilurile de predare vor fi adaptate formelor specifice de organizare a procesului instructiv-educativ necesar tinerilor supradotați, prin accelerarea studiilor de specialitate în multiple forme, înființarea de grupe sau clase speciale și a unor module diferențiate și individualizate de studii.

Art.18 – Metodologia didactică specifică se va adapta la profilul de personalitate și la gradul de maturitate psihologică al tinerilor supradotați, precum și la contextul socio-cultural.

Art.19 – Obiectivele specifice în evaluarea procesului instructiv-educativ în cadrul învățământului diferențiat se stabilesc prin standarde curriculare aprobate de Ministerul Educației și Cercetării la întocmirea cărora vor fi consultate organizațiile nonguvernamentale și/sau instituțiile cu experiență, competența și capacitate de expertiză în acest domeniu.

CAPITOLUL IV

Pregătirea personalului autorizat

Art.20 – Formarea cadrelor didactice necesare instruirii tinerilor supradotați, se va face în programe de pregătire care vor cuprinde curriculum-ul și metodologiile didactice optime pentru educarea și instruirea acestora, ținând cont de natura și nevoile lor.

Art.21 – Pregătirea cadrelor didactice va fi de minim 60 de ore pe an pentru profesorii care lucrează în centre specializate și de minimum 30 ore pe an pentru profesorii care lucrează în școli și care au aderat la

programele de pregătire în educarea tinerilor cu dotare aptitudinală înaltă, având clase specializate.

Art.22 – (1) Formarea continuă certificată a cadrelor didactice se realizează prin programe de perfecționare în domeniul psihopedagogiei tinerilor supradotați, acreditate conform normativelor în vigoare și a metodologiilor validate pe plan internațional de către organizațiile de profil.

(2) Formarea continua certificată urmărește implicarea cadrelor didactice în:

- a) programe acreditate de perfecționare cu tematică specifică;
- b) ateliere de lucru;
- c) stagii de documentare;
- d) schimburi informaționale între specialiști din țară și străinătate;
- e) studii postuniversitare;
- f) masterate;
- g) doctorate;
- h) schimburi de specialiști cu centre internaționale de formare în domeniul psihopedagogiei excelenței;
- i) studii post-universitare de profil în universități care au programe specifice în domeniului psihopedagogiei excelenței.

Art.23 – Formarea altor categorii de specialiști (psihologi, asistenți sociali, pedagogi, psihopedagogi) se va realiza prin cursuri specializate în domeniile identificării, consilierii și psihoterapiei, managementului personal și instituțional, al marketingului educațional.

Art.24 – Diseminarea și aprofundarea metodologiilor și cunoașterii specifice pentru educarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă și pentru înțelegerea psihologiei specifice acestui profil se va face prin programe naționale de formare de formatori. Aceste programe vor fi gestionate de către Ministerul Educației și Cercetării și vor utiliza atât specialiști în domeniu din țară cât și specialiști din centrele internaționale.

CAPITOLUL V

Centrul Național de Instruire Diferențiată

Art.25 – În subordinea Ministerului Educației și Cercetării, în cadrul Centrului Național de Excelență, înființat prin Hotărârea de Guvern nr. 34/2003, se înființează Centrul Național de Instruire Diferențiată, ca organ de specialitate, instituție publică cu personalitate juridică în scopul

asigurării facilităților educaționale pentru tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă, conform metodologiilor de instruire specifice psihopedagogiei excelenței precum și asigurării condițiilor și procedurilor de realizare a unor trasee curriculare diferențiate, necesare instruirii adaptate la capacitatea de exprimare creativă și dezvoltare intelectuală, la nevoile specifice de integrare socio-profesională a tinerilor supradotați.

Art.26 – Centrul Național pentru Instruire Diferențiată va avea următoarele atribuții:

- a) realizarea de programe școlare pilot destinate introducerii metodologiilor de lucru specifice educației tinerilor supradotați, adaptate nivelului internațional în acest sistem de educație;
- b) organizarea unui centru de cercetare pilot și a unor clase experimentale, unde să se valorifice tehnologiile didactice și curriculare specifice sistemului educațional al excelenței;
- c) adaptarea normelor și metodologiilor psihopedagogice internaționale la specificul problematicei naționale;
- d) formarea de specialiști în metodologiile de predare specifice domeniului psihopedagogiei excelenței;
- e) diseminarea informației și problematicei psihopedagogiei excelenței la nivel de cadre didactice și asociații ale părinților;
- f) pregătirea și promovarea unui suport informațional privind cercetarea științifică și consilierea în domeniul psihopedagogiei excelenței;
- g) distribuirea prin rețelele școlare a materialelor informative privind domeniul psihopedagogiei excelenței;
- h) organizarea în cadrul Casei Corpului Didactic și în cadrul Palatelor Copiilor, precum și în cadrul școlilor, liceelor, facultăților a unor acțiuni comune de informare cu privire la cercetările specifice psihopedagogiei excelenței;
- i) integrarea tinerilor supradotați în cadrul programelor specifice psihopedagogiei excelenței.

Art.27 – (1) Structura organizatorică și regulamentul de organizare și funcționare al Centrului Național de Instruire Diferențiată se aprobă prin ordin al ministrului educației și cercetării, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acestei legi.

(2) Conducerea Centrului de Instruire Diferențiată este asigurată de un coordonator al programului educațional specific, ca personal didactic de îndrumare și control și care oferă asistență de specialitate în planificarea, dezvoltarea, evaluarea și coordonarea programului educațional pentru tinerii supradotați.

(3) Personalul de specialitate al Centrelor de Instruire Diferențiată este asigurat de un consilier specialist în psihopedagogia excelenței și de un consilier în probleme psihopedagogice generale.

(4) Salarizarea personalului Centrului de Instruire Diferențiată se va face în conformitate cu sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar.

(5) Personalul didactic din cadrul Centrului de Instruire Diferențiată se încadrează și este salariat în conformitate cu prevederile Legii nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Centrul de Instruire Diferențiată poate utiliza colaboratori externi în condițiile legii în funcție de cerințele programelor elaborate.

Art.28 – (1) Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Centrului de Instruire Diferențiată se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.

(2) Centrul Național de Instruire Diferențiată poate primi donații și sponsorizări care vor fi utilizate în condițiile legii.

CAPITOLUL VI

Centrele Locale de Instruire Diferențiată

Art.29 – În subordonarea Centrului Național de Instruire Diferențiată se vor putea înființa Centre Locale de Instruire Diferențiată în baza parteneriatelor public-private cu organizații nonguvernamentale și cu instituțiile de profil specializate în programele educației excelenței la nivel național și internațional.

Art.30 – Centrele Locale de Instruire Diferențiată au următoarele atribuții:

a) selectarea tinerilor supradotați în funcție de aptitudini, nivel de dezvoltare a abilităților particulare, potențial de dezvoltare a personalității și creativitate;

b) calificarea continuă, la standarde internaționale, a cadrelor didactice implicate în sistemul de educare a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;

c) implementarea strategiilor optime pentru tinerii supradotați în programele de instruire a profesorilor;

- d) oferirea de câmpuri curriculare alternative care respectă nucleul curricular național, dar permit extinderea zonelor de studiu individual;
- e) sprijinirea școlilor cu scopul îmbunătățirii capacității acestora în identificarea și selectarea tinerilor supradotați;
- f) oferirea de asistență, îndrumare și orientare a tinerilor supradotați;
- g) atragerea de fonduri pentru programele de educație a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;

Art.31 – Activitatea Centrelor Locale de Instruire Diferențiată va fi evaluată de o comisie de evaluatori, stabilită de către Centrul Național de Instruire Diferențiată.

Art.32 – Se pot finanța din donații, sponsorizări, granturi, fonduri mixte, bugetare și private, conform legii, următoarele activități ale Centrelor Locale de Instruire Diferențiată:

- a) activitățile de perfecționare profesională și instruire a personalului didactic;
- b) activitățile de cercetare teoretică, aplicată și de creativitate;
- c) programe de tutoring;
- d) programe pentru selectarea tinerilor;
- e) selectarea personalului didactic;
- f) cercetarea și dezvoltarea de programe educative inovatoare;
- g) cheltuieli pentru întreținere și dotare.

Art.33 – Centrul Național de Excelență va distribui fondurile publice alocate programelor de excelență pentru dezvoltarea de programe ale Centrelor Locale de Instruire Diferențiată în urma propunerilor Centrului Național de Instruire Diferențiată.

Art.34 – Centrele Locale de Instruire Diferențiată vor raporta trimestrial Centrului Național de Instruire Diferențiată asupra activităților desfășurate, conform regulamentului de organizare și funcționare aprobat prin ordinul ministrului educației și cercetării.

Art.35 – Centrele Locale de Instruire Diferențiată vor putea colabora cu Institutul de Cercetări Educaționale, cu organizații nonguvernamentale de profil din țară și/sau din străinătate, cu alte centre de cercetare internaționale, cu universități din țară și/sau din străinătate și cu oameni de știință și de cultură din țară și/sau din străinătate.

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.36 – Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile din Legea Învățământului nr.84/1995 .

Art.37 – (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României. La data intrării în vigoare a legii se abrogă orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

(2) În termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Ministerul Educației și Cercetării elaborează regulamentele care decurg din aplicarea acestei legi și stabilește măsuri tranzitorii.

*Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților
în ședința din cu respectarea prevederilor
Art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată*

Președintele Camerei Deputaților
Adrian NĂSTASE

*Această lege a fost adoptată de Senat
în ședința din cu respectarea prevederilor
Art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată*

Președintele Senatului
Nicolae VĂCĂROIU